

**UNA SINDICATURA DE GREUGES DE BARCELONA AMB
EXPERIÈNCIA, A PEU DE CARRER I COMPROMESA AMB
ELS DRETS HUMANS DE PROXIMITAT**

7 EIXOS

33 PROPOSTES

David Bondia

**Defensant els teus drets,
amb experiència i a peu de carrer**

BIOGRAFIA

David Bondia Garcia

Sóc President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, membre del Patronat de la Fundació Solidaritat UB i de l'equip de treball del Mecanisme Català per la Prevenció de la Tortura. També sóc membre del Comitè Executiu de la Xarxa EUROMED-Rights, vicepresident de l'Estructura de Drets

Humans de Catalunya (encarregada de l'elaboració del primer Pla de Drets Humans de Catalunya) i vocal del **Consell Català de Foment de la Pau**. He participat com expert en diverses missions internacionals amb la **UE, l'AECID, el Consell d'Europa i el PNUD**.

Sóc professor titular de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals de la Universitat de Barcelona, on exerceix-ho la docència en graus i màsters. Com acadèmic especialitzat en drets humans he estat professor convidat a diverses universitats d'Europa, Amèrica, Àfrica i Àsia.

La meva activitat investigadora s'ha centrat en la **protecció internacional i els mecanismes nacionals i de proximitat de garantia dels drets humans**. Com a **jurista especialitzat en drets humans en l'àmbit local**, he estat vinculat des dels seus orígens a la redacció i aplicació de la **Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat**, participant en grups de treball i assessorant sindicatures locals, al **Fòrum de Síndics i Síndiques, Defensors i Defensores Locals**, així com a diversos municipis de Catalunya.

En l'actualitat, sóc membre de la **Comissió d'Empara del Reglament de Participació Ciutadana** i del **Consell Acadèmic Assessor de l'Agenda 2030 de l'Ajuntament de Barcelona**.

PROPOSTES

1-Una sindicatura amb propostes, coneixedora de la ciutat i impulsada des de l'experiència i el rigor

Acredito una llarga i solvent trajectòria, acadèmica i social, en temes de **democràcia de proximitat i drets humans de proximitat**¹.

Ja l'any 1998 vaig formar part del procés participatiu que dona naixement al "Compromís de Barcelona", origen de la **Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat (CESDHC)**, adoptada l'any 2000 a la ciutat de Saint-Denis. En tot el procés i en l'acte formal d'adopció d'aquest acord intramunicipal de drets humans vaig acompanyar i assessorar els representants de la nostra ciutat².

En l'aplicació de la CESDHC i en temes de drets humans de proximitat fa més de 20 anys que participo en grups de treball i **assessoro jurídicament a sindicatures, al Fòrum de Síndics i Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya**³, així com a diversos municipis de Catalunya i de l'Estat espanyol.

He participat en la recopilació i anàlisi de **bones pràctiques en drets de les persones** (en l'àmbit nacional, europeu i internacional), fet que em fa bon coneixedor de les millores que es podrien implementar a la nostra ciutat. Aquesta experiència em permetrà generar sinergies i propostes amb institucions que persegueixen les mateixes finalitats per tal de **crear bancs de bones pràctiques i intercanvis d'experiències**.

L'any 2017 vaig impulsar, com a vicepresident de l'Estructura de Drets Humans de Catalunya, la redacció i el procés participatiu, amb entitats del teixit social del nostre territori, que va donar com a resultat, l'adopció del **primer Pla de Drets Humans de Catalunya**.

També des del 2017 he estat membre i secretari de la **Comissió d'Empara del Reglament de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona**.

PROPOSTES

2- Dotar la Sindicatura de reconeixement i de prestigi públic.

La meua llarga trajectòria i els meus mèrits em permeten constatar que la Sindicatura és una **Institució amb moltes potencialitats, encara no del tot desenvolupades**, que ha de treballar, des del **rigor** i des de l'**autoritat**, amb la societat civil, el sector empresarial, l'acadèmia i l'administració, sobre els drets humans de proximitat, i que alhora **no és prou coneguda per la ciutadania de Barcelona**. Per tots aquests motius, proposo:

- a) Una Sindicatura que **actui a peu de carrer**, que s'acosti a la ciutadania, al teixit associatiu i empresarial per a conèixer i intervenir en les problemàtiques que els afecten i preocupen.
- b) Una Sindicatura que sigui un **mecanisme de garantia municipal** que vetlli, segons el **triple mandat** que té, pels drets humans, pel bon govern i per la transparència i pel control de les polítiques públiques municipals.
- c) Una Sindicatura **sense vincles amb les estructures dels partits polítics** per tal de conservar la **neutralitat institucional**⁴.
- d) Una Sindicatura amb un **model de ciutat** que tingui clar que "**la ciutat és la gent**", amb una veritable agenda social, que integrarà en el seu equip i col·laboracions les **visions propositives** de la **diversitat**, de la **interculturalitat** i de l'**ecofeminisme**.
- e) Una Sindicatura que abordi la necessitat d'**incorporar la perspectiva interseccional** en la garantia dels drets de les persones i dels col·lectius.
- f) Una Sindicatura **amb coneixements legals**, que sapiga aprofitar l'aprovació de noves lleis per ampliar el reconeixement de drets i trobar solucions innovadores a les problemàtiques de la ciutadania

PROPOSTES

- g) Una Sindicatura amb **vocació de servei de proximitat a la ciutadania**, amb **actuacions itinerants**, per tal que la Sindicatura sigui un “territori” i no només una “ubicació”.
- h) Una Sindicatura que desenvolupi de forma rigorosa el seu paper d'**institució d'equilibri** en la funció de l'assoliment dels drets fonamentals i les llibertats públiques davant de l'Administració
- i) Una Sindicatura que abraçi la **cultura democràtica** i reconegui el valor de les aportacions fetes des de la **participació social**.
- j) Una Sindicatura que, en cas de rebre queixes que no són competència municipal, derivi a qui li correspongui conèixer el possible greuge (malgrat que alguns casos poden no ser de la seva competència, qualsevol queixa rebuda és de la incumbència de la Sindicatura) i sigui capaç de fer **acompanyament en tot l'itinerari en l'accés a drets**.
- k) Una Sindicatura que valori que donar visibilitat i prestigi passa també per assumir la funció de fer **pedagogia dels drets humans a la ciutat** entre la ciutadania, les entitats, les escoles, la pròpia administració, etc..
- l) Una Sindicatura que aprofiti totes les **eines comunicatives** al seu abast per fer arribar la seva acció a la ciutadania, a partir d'un major coneixement de la institució i, per tant, de l'ús que poden fer-ne. Una Sindicatura que entengui que la proximitat també consisteix en saber comunicar la seva acció i els seus resultats a la ciutadania.
- m) Una Sindicatura que aproximi a la ciutadania els valors i drets recollits a la **Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat**, a la **Carta municipal de Barcelona** i a la **Carta de ciutadania** (Carta de drets i deures de Barcelona).

PROPOSTES

3- Una Sindicatura proactiva, alineada amb les sindicatures europees, que no sigui només una bústia de queixes

Coneixedor, des de l'àmbit acadèmic i pràctic, de les noves tendències en matèria de defensa dels drets humans de proximitat, proposo:

a) Una Sindicatura que **tramiti amb celeritat les queixes de la ciutadania**, ja que aquest és un dels seus objectius principals. Aquesta tramitació passa per potenciar el **rigor jurídic en les intervencions**, l'**agilitat en els pronunciaments** i augmentar la **taxa d'acceptació** de les seves resolucions donat el **prestigi i l'encert de les propostes d'actuació suggerides en les resolucions** i en base a l'**autoritat institucional de la Sindicatura**.

b) Una Sindicatura que compregui que un bon disseny de la tramitació d'expedients i **tenir en compte els problemes generals que hi ha darrera les queixes particulars** impulsarien el compliment de les resolucions.

c) Una Sindicatura que acompanyi una millora de les decisions administratives mitjançant **l'ús de l'equitat en l'exercici de les potestats administratives**. En moments tan difícils com els actuals, en els que la ciutadania tindrà moltes necessitats i molts desassossecs, és necessària una persona amb preparació, experiència, capacitat relacional i bona tècnica jurídica per transformar el descontentament de la ciutadania en fórmules que l'administració, que també haurà d'afrontar greus dificultats, pugui assimilar de forma no traumàtica. És a dir, una Sindicatura que sàpiga formular solucions efectives, justes i que aprofundeixin en les possibilitats d'acció de les administracions envers les necessitats de les persones, en un moment social tan difícil com l'actual.

PROPOSTES

d) Una Sindicatura defensora d'un **model modern d'ombudsman/woman** que ha de combinar la vessant d'institució de garanties amb la col·laboració amb l'administració. És a dir, una Sindicatura que sigui capaç d'**ajudar a l'administració a millorar el seu servei**.

e) Una Sindicatura que sigui **propositiva** per ajudar a millorar el funcionament de la ciutat, en l'exercici de la potestat que té per **actuar d'ofici**. Una **Sindicatura amb propostes**, que **impulsi estudis o informes** intermedis sobre problemàtiques concretes a la ciutat que puguin servir per millorar el govern de la ciutat sobre mesures urgents que calgui adoptar i sensibilitzar sobre realitats i problemes que haurien d'estar a l'agenda municipal per impulsar polítiques públiques que afectin persones que resideixin o es trobin a Barcelona.

f) Una Sindicatura que tingui un contacte regular i estret amb **les persones i equips responsables d'àrees claus de l'Ajuntament de Barcelona**, en matèria de problemàtiques de drets humans de proximitat que afectin la societat civil, al tercer sector social i empresarial, per tal de fer propostes de millora.

PROPOSTES

4- Una Sindicatura que reconegui i s'alimenti de les aportacions i les iniciatives del teixit social i empresarial de la nostra ciutat i sigui capaç d'interpretar els neguits de la ciutadania.

Tenir experiència en temes de **democràcia de proximitat** i de **drets humans de proximitat** m'ha fet veure que s'ha d'aprofitar tota la important feina que s'ha fet i s'ha impulsat des del teixit social per tal d'evitar duplicitats en l'actuació i per aprofitar tota l'expertesa d'aquelles persones i col·lectius que han generat canvis i millores en la nostra ciutat. Per aquests motius, proposo:

a) Una Sindicatura que canalitzi, el saber i treball de persones i entitats que configuren a Barcelona el nostre teixit social i empresarial per tal de garantir els drets de les persones, mitjançant la **creació de Taules de treball permanents, sectorials i transversals**.

b) Una Sindicatura compromesa amb la **reactivació de la ciutat en totes les seves dimensions, econòmica, social, cultural i ambiental**, en aquesta era pandèmica i de crisi social, seguint els principis i els deu grans objectius del *"Pacte per Barcelona. Un nou impuls per la ciutat"*. Una sindicatura que **entengui en temps real els neguits de la ciutadania i tingui la capacitat de transformar-los en propostes constructives**.

PROPOSTES

5- Una Sindicatura amb experiència real que adequi la seva eficiència a les necessitats actuals

L'adaptació del funcionament de la Sindicatura a les noves realitats de la nostra ciutat implica executar les reformes tècniques pendents. Per fer aquestes reformes caldrà una persona que acrediti experiència i coneixements en les temàtiques pròpies de les sindicatures, tan locals com dels millors models internacionals, donat que serà **imprescindible rigor jurídic i gran coneixement dels equilibris necessaris entre l'administració i la ciutadania**. Aquestes reformes i adaptacions s'han de fer amb la finalitat de reforçar l'**eficiència de la institució** i passen per:

- a) Impulsar l'elaboració del **nou Reglament de la Sindicatura de Greuges de Barcelona** que concreti i amplii les seves competències.
- b) Fomentar el **treball conjunt amb el Consell de Ciutat** i amb altres òrgans de participació de la nostra ciutat per aprofitar les propostes i les experiències d'altres espais de participació ciutadana.

PROPOSTES

6- Una Sindicatura que utilitzi les tecnologies digitals per apropar la Institució a la població

La ciutadania no només ha de veure la Sindicatura de Greuges de Barcelona quan tingui una queixa a plantejar o quan aquesta presenti el seu informe anual al Plenari de l'Ajuntament. Les tecnologies són eines que permeten millorar en efectivitat, connectar persones, fer arribar missatges i informació i aportar oportunitats i haurien de permetre:

- a) **Mantenir oberta una conversació permanent amb la població.** S'haurien d'incorporar mecanismes digitals accessibles per a poder interactuar amb la ciutadania de forma àgil i poder arribar a tots els racons de la ciutat.
- b) **Demostrar amb bones praxis una quotidianitat que sap vèncer la bretxa digital.**
- c) **Millorar la usabilitat i la transparència de la web de la Institució. Digitalitzar l'Administració passa també per digitalitzar la Sindicatura.** Permetre la **traçabilitat de les queixes** rebudes i saber en tot moment en l'estat en què es troben.
- d) **Millorar els informes tècnics amb anàlisi, diagnòstic i propostes concretes d'accions, amb una perspectiva interseccional.**
- e) **Fomentar nous models de comunicació, d'elaboració d'informes i comunicació de dades i els resultats.** Elaboració d'infografies i mapejos per tal de facilitar la comprensió de les actuacions.

PROPOSTES

7- Una Sindicatura de Greuges alineada amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de Barcelona

Com membre del **Consell Acadèmic Assessor de l'Agenda 2030 de l'Ajuntament de Barcelona**, he pogut fer seguiment del treball pioner de Barcelona, entre ciutats de l'Estat espanyol i europees, per tal d'adoptar i localitzar els Objectius de Desenvolupament Sostenible i les seves fites al context i les necessitats de la ciutat. Com a **expert que ha comparegut en la Comissió mixta (Congreso/Senado)** per tal de definir l'estratègia i elaborar les bases per l'orientació política del Govern de l'Estat tinc plens coneixements sobre la **necessitat de transversalitzar els drets humans**, entre ells els drets humans de proximitat, en l'Agenda 2030 global i local. Per aquest motiu, proposo:

- a) Una Sindicatura que alineï, en tot moment, les seves actuacions amb els Objectius i les fites de l'Agenda 2030.
- b) Una Sindicatura que esdevingui una Institució independent i activa, amb capacitat de proposar iniciatives municipals per tal d'aconseguir les fites dels Objectius de Desenvolupament Sostenible en l'àmbit local.
- c) Una Sindicatura compromesa amb les persones i grups més vulnerabilitzats de la nostra ciutat i que actui de forma coherent amb els objectius i finalitats per la que va ser creada, per ajudar a **fer de Barcelona una ciutat compromesa i referent en matèria de drets humans de proximitat i un exemple amb la implementació de l'Agenda 2030 local.**

PROPOSTES

d) Una Sindicatura que treballi de forma activa per **transversalitzar els drets humans de proximitat en l'Agenda 2030 local "sense deixar a ningú enrere"**.

e) Una Sindicatura que abordi la **diversitat** que existeix a la nostra ciutat des d'un **enfocament intercultural, amb perspectiva de gènere i utilitzant els ODS i els drets humans de proximitat per fer front a la crisi social postpandèmia Covid-19.**

ANOTACIONES

1- Com estableix el 8è dels Principis sobre la protecció i la promoció de la institució del Ombudsman (“Els principis de Venècia”), de 2019: “Els criteris de nominació de l'ombudsman han de ser prou amplis per fomentar que hi hagi una gran varietat de candidats idonis. Els criteris essencials són una gran autoritat moral, integritat i uns coneixements i una experiència professional adequats, també en el camp dels drets humans i les llibertats fonamentals”

(<https://www.defensordelpueblo.es/wp-content/uploads/2019/04/Principios-de-Venecia-esp-versión-29-03-19-1.pdf>).

2- També, l'any 2004, a la IV Conferència Europea Ciutats pels Drets Humans, celebrada a Nuremberg vaig fer la sessió acadèmica inaugural amb una ponència sobre “El valor jurídic i les característiques de la Carta Europea per a la Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat” (Disponible a: https://www.idhc.org/arxius/recerca/1422352762-CESDHC_ValorJuridic.pdf).

3- Entre d'altres col·laboracions, recentment, vaig realitzar la conferència inaugural de les XIII Jornades de Formació del FòrumSD sobre “Els drets de proximitat en temps de Covid” amb una ponència sobre “Drets Humans afectats durant la pandèmia”

(<http://www.sindicatureslocals.cat/assets/files/2021/FSD-Monografia-Desatencions-Pandemia.pdf>). Com així també consta a la pàg. 18 de l'Informe anual de la Sindicatura de Greuges de Barcelona, 2020

(<https://www.sindicabarcelona.cat/wp-content/uploads/2021/03/informe2020.pdf>).

4- Els síndics/ques i defensors/es són persones de la ciutat amb unes habilitats comunicatives, reconeixement social de la ciutadania i neutralitat legitimada, que vetllen perquè la ciutadania pugui gaudir d'una bona administració local. L'objectiu de la institució és la defensa dels drets de la ciutadania en l'àmbit local, per la qual cosa poden supervisar l'Administració municipal

Publicacions destacades

DRETS HUMANS A LA CIUTAT

-Bondia Garcia, D.: “Drets Humans afectats durant la pandèmia”.

A: Fòrum de Síndics i Síndiques, Defensors i Defensores, Locals de Catalunya: *XIII Jornades de Formació del FòrumSD, Els drets de proximitat en temps de Covid, 2020*, pàgs. 7-11.

-Bondia Garcia, D.: “El valor jurídico y las características propias de la Carta Europea de Salvaguarda de los Derechos Humanos en la Ciudad”, informe presentat a la IV Conferència “Ciutats pels Drets Humans”, celebrada a Nuremberg el desembre de 2004.

-Bondia Garcia, D.: “Hacia la formulación del derecho humano a la energía”, Pobreza energética a Catalunya: reptes i dilemes, Reflexions al voltant del 1r Congrés català de pobresa energética, Sabadell, 2017.

CORRUPCIÓ I DRETS HUMANS

-Bondia Garcia, D. (Dir); Castilla, K.; Orensa, J.: *Estudi sobre els vincles entre la corrupció i els drets humans*, Oficina Anticorrupció de Catalunya, 2021.

DISCRIMINACIÓ I DRETS HUMANS

-Bondia Garcia, D.: “Los derechos humanos ante los retos de la interculturalidad: un ejercicio de deconstrucción”. En: Pavón Piscitello (Dir.): *Derecho internacional de los Derechos Humanos: manifestaciones, violaciones y respuestas actuales*, Universidad Católica de Córdoba/EuropaUniversität Viadrina, Córdoba (Argentina), 2014.

-Bondia Garcia, D.: “Hacia una superación de los límites intrínsecos del principio de no discriminación en el Convenio Europeo de Derechos Humanos: el Protocolo núm. 12”, *Anuario de Derecho Internacional*. XVII, 2001.

SALUT I DRETS HUMANS

- Bondia Garcia, D.: “La exigibilidad del derecho a la salud en situaciones de crisis”. En: Bonet, J.;Saura, J. (Eds.): *El Derecho internacional de los derechos humanos en períodos de crisis. Estudios desde la perspectiva de su aplicabilidad*, Barcelona, Ed. Marcial Pons, 2013.
- Bondia Garcia, D.: “La necesidad de un enfoque basado en los derechos humanos para luchar contra el VIH/SIDA: algo más que palabras. En: Pons, X. (coord.): *Salud Pública Mundial y Derecho Internacional*, Barcelona, Marcial Pons, 2010.

DRETS SOCIALS

- Bondia Garcia, D.: “Garantías sociales y efectividad de los derechos civiles y políticos frente a medidas regresivas en materia de derechos económicos, sociales y culturales: una perspectiva española”. En: Bonet, J.; Alija, R. A: (Eds.): *La exigibilidad de los derechos económicos, sociales y culturales en la Sociedad internacional del siglo XXI: una aproximación jurídica desde el Derecho Internacional*, Madrid, Marcial Pons, 2016.
- Bondia Garcia, D.: “La Carta Social Europea”. En: Bonet, J; Olesti, A.: *Nociones básicas sobre el régimen jurídico internacional del trabajo*, Barcelona, Editorial Huygens, 2010.
- Bondia Garcia, D.: “El Convenio Europeo de Derechos Humanos y los derechos socio-laborales”. En: Bonet, J; Olesti, A.: *Nociones básicas sobre el régimen jurídico internacional del trabajo*, Barcelona, Editorial Huygens, 2010.
- Bondia Garcia, D.; Bonet Pérez, J.: “La Carta Social Europea”. Gómez, F. (Dir.); Pureza J.M.: *La protección internacional de los derechos humanos en el umbral del siglo XXI*, Bilbao, Universidad de Deusto, 2003.

MEDI AMBIENT I DRETS HUMANS

-Bondia Garcia, D.: "Los derechos humanos emergentes: el camino hacia Nagoya. En: Saura, J.;Rodríguez, M.E.: *Derechos emergentes. Desarrollo y medio ambiente*, Valencia, Tirant lo Blanc, 2014.

DEMOCRACIA I DRETS HUMANS

-Bondia Garcia, D.: "Democràcia i Drets Humans a la Mediterrània: una proposta metodològica d'anàlisi, *Àmbits de Política i Societat*, 38, 2008.
-Bondia Garcia, D.: "Democràcia, drets humans i societat civil". En: Bonet, J.; Sánchez, V.M. (dirs.): *Els drets humans al segle XXI: continuïtat i canvis*, Barcelona, Editorial Huygens, 2007.

NOVES CONCEPCIONS EN MATÈRIA DE DRETS HUMANS

-Bondia Garcia, D.: "La revolución de los derechos humanos emergentes: el inicio del quinto gran proceso histórico". En: Revenga, M. (coord.): *El tiempo de los derechos. Los derechos humanos en el siglo XXI*, Madrid, Dykinson, 2015.
-Bondia Garcia, D.: "The Emerging Human Rights Revolution: The Beginning of the Fifth Historical Process in the Consolidation of Human Rights", *The Age of Human Rights Journal*, december 2014-3.

NOVES CONCEPCIONS EN MATÈRIA DE DRETS HUMANS

-Bondia Garcia, D.: "Derechos Humanos Emergentes: Los derechos humanos fundamentales del ciudadano cosmopolita. El inicio del proceso de interacción de los derechos humanos". En: PecesBarba, G.; Fernández, E.; Asís, R.; Ansuátegui, F. (dirs.): *Historia de los Derechos Fundamentales, siglo XX*, Madrid, Dykinson, S.L., 2013.
-Bondia Garcia, D.: "La segunda controversia de Valladolid". En: Asis, R.; Bondia, D.; Maza, E. (coords.): *Los desafíos de los derechos humanos hoy*, Madrid, Dykinson, 2007.

Web: www.davidbondia.cat
Twitter: @davidbondia
Telegram: @DavidBondia